Л. М. Поліщук

БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА ЕКОЛОГІЯ

У роботі розглядається та аналізується стан екології і біорізноманіття на території України.

Метою роботи є аналіз даних про збереження біологічного біорізноманіття, як основи самої сутності біосфери, що забезпечує біологічну основу життя, як сховища генетичного матеріалу тваринного і рослинного світу.

Гостра необхідність у розгляді даної теми викликана тим, що у сучасному техногенному середовищі, недбайливе відношення до екології, приводить до депопуляції біосфери планети Земля. В свою чергу здорові екосистеми та багате біорізноманіття є основою життя на нашій планеті, воно описує різноманіття життя, що знаходиться в навколишньому середовищі, від генів до екосистем. Важливо зазначити, що біорізноманіття підтримує саме життя, екосистеми можна

збирати з економічною вигодою, як їжа та сировина, воно може забезпечити непрямі економічні вигоди, такі як боротьба з повенем чи відходами, водні системи. Біорізноманіття – це тканина життя, складовою частиною якої є ми і від якої ми повністю залежимо.

Беспосередньо біорізноманіття має економічне та соціальне значення для відпочинку, естетичну та духовну цінність. Для її збереження на нашій планеті була відкрита Конвенція для підписання на Саміті Землі у Ріо-де-Жанейро у 1992 році та набула чинності у грудні 1993 року. Україна підписала Конвенцію у 1992 році, ратифікувала у 1994. 192 країни та Європейський Союз є сторонами Конвенції. Конвенція про біорізноманіття – міжнародна угода щодо збереження біологічного різноманіття, сталого використання його компонентів та рівного розподілу вигоди від використання генетичних ресурсів. Конвенція розроблена та прийнята для відповіді на всі загрози біорізноманіттю та екосистемним послугам, включаючи загрози від зміни клімату, шляхом наукових досліджень, розробленням інструментів, стимулів та процесів передачі технологій, практик та повного залучення відповідних зацікавлених сторін, включаючи місцеві спільноти, молодь, та бізнес [2].

Займаючи менше 6% площі Європи, Україна володіє не менше 35% її біорізноманіттям і за цим показником випереджає майже всі європейські країни. Україна має значний потенціал біорізноманіття і може розглядатися як один з потужних резерватів для відновлення біорізноманіття усієї Європи. Географічне положення України, її фізико-географічні умови сприяли формуванню багатого рослинного і тваринного світу, що налічує більше 70 тис. видів (за оцінками експертів, ще не описано одну третину видів, здебільшого грибів і комах) [1].

На жаль, видове багатство як тваринних істот, так і рослин швидко зменшується в наслідку антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Приблизно 8,3% рослин, 31,1% ссавців, 19,7% птахів, 38% рептилій, 26,3% амфібій перебувають під загрозою зникнення. До першого видання Червоної книги України (1980) було занесено 151 вид вищих рослин і 85 видів ссавців. До другого, чинного, видання Червоної книги України (тваринний світ - 1994 рр, рослинний світ - 1996 рр.) включено вже 541 вид рослин і грибів та 382 види тварин. Істотне збільшення (у 4,5 рази) кількості рідкісних рослин і тварин, таких видів, які перебувають під загрозою зникнення, зумовлене збільшенням антропогенного тиску на природні екосистеми і свідчить про збереження тенденцій до втрати живої природи.

Біорізноманіття швидко скорочується у зв’язку з такими чинниками як: зміни у землекористуванні, зміни клімату, інвазійні види, надмірна експлуатація та забруднення довкілля. Такі природні, або частіше викликані людиною чинники, що називаються каталізаторами, здебільшого, взаємодіють і підсилюють один одного [1].

На сьогодні стан природи в Україні – критичний, а в деяких її регіонах деградація має незворотний характер. Через те, що структура господарства України, яка розвивалася десятиліттями, в багатьох регіонах не відповідала їх інтегральному потенціалу. При цьому не враховувались єфективні потреби й інтереси людей, які тут проживали, та екологічні можливості конкретної території. Провідними галузями господарства є енергетика, гірничо- та вугледобувна, хімічна промисловість, машинобудування. Фізично й морально застаріле устаткування в цих галузях обумовило інтенсивне використання енергії, води, землі та інколи не контрольовані викиди забруднюючих речовин у всі компоненти природи. Щорічно в процес виробництва залучається біля 1,5 млрд. т. первинної сировини, а обсяг відходів цих галузей промисловості становить біля 15 млрд.

В результаті міркування я прийшла до висновку про те, що через антропогенний фактор страждає екологія і біорізноманіття. Це зумовленно безпосередньо тим, що у сучасному, техногенному світі людство зосереджується більше на матеріальних здобутках, ніж на навколишньому середовищі. Велика кількість заводів, транспрорту, винищення рослин, тварин і забруднення водойм призводить іноді до незворотніх результатів, а так як людина також є частиною природи, то все це впливає на її здоров'я.

Список використаних джерел

1.Біорізноманіття. Національний екологічний центр України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Біорізноманіття. 2.Конвенція про біорізноманіття. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/content/konvenciya-pro-bioriznomanittya.html.